

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 > — >
Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egy hóra . . . — > 85 >
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben.

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Akik a szavakon nyargalnak.

Pécs, 1898. augusztus 24.

Roppant nagy fontosságúnak hirdetik azokat a tanácskozásokat, a melyek a magyar és osztrák miniszterek között ma veték kezdetüket Budapesten, mi azonban, kik sem a kormánynak, sem a hatalom birtokát élvező pártnak tagjai nem vagyunk s így csupán az ország vitális érdekei szempontjából mérlegeljük az eseményeket, már sokkal kisebb jelentőséget tulajdonítunk ennek a legujabb szemfényvesztő tanácskozásnak, a mely esetleg eredményezheti egyik vagy másik kormány bukását, sőt talán a kormánypárti érdekszövetkezet szétrobbanását is, de Magyarország jogai, közgazdaságának legegységibb követelményei abból diadalmasan ki nem kerülhetnek, még ha Thun gróf szó nélkül alá is írná Bánffy báró összes előterjesztéseit. Magyarország gazdasági függetlenítéséhez való törvényes joga már mindenképen el van játszva.

A „Magyarország“ mai száma teljesen beavatott helyről nyert információ alapján ismerteti Bánffy báró álláspontját, a mely a kormánynak eddigi magatartásából s a már hetek óta kiszivárgó hírekből ítélve épen nem mehet meglepetés számba. A magyar kormány álláspontja e szerint a következőkben foglalható egybe: 1. Egyéves provizorium kizárása. 2. Négy évre terjedő interregnum a már benyújtott kiegyezési javaslatoknak a magyar törvényhozás által való törvénybe iktatásával az önálló gazdasági berendezkedés elvi alapján. 3. A kvótát évről-évre, a kiegyezés végleges megkötéséig, a magyar országgyűlés határozatának megfelelően, ő felsége állapítja meg. 4. Magyarország az interregnum alatt az önálló berendezkedést gyakorlatilag nem hajtja végre, csupán annak elvi és formai alapját iktatja törvénybe.

Ezzel szemben az osztrák kormányelnök álláspontja a következő: 1. Rövid, lehetőleg egyéves provizorium. 2. A két állam gazdasági összetartozandósága feltétlenül fontartandó s az önálló berendezkedésnek még elvi kijelentése is kerülendő. 3. A kvótakérdés végleges szabályozása külön törvényvel.

Ebből látható, hogy egyik kormány sem helyezkedett a törvény álláspontjára, a mely az alkotmányos tényezőkkel való egyességkötés meghiusulta esetére a gazdasági ügyeket külön vámvonalakkal önállóan parancsolja berendeztetni, hanem mindakettő játszik a szavakkal ugyanannak a végeredménynek a biztosítása érdekében. S ebben a tekintetben Bánffy báró sokkal merészebb osztrák kollegájánál. Bánffy kizárja az egyéves provizoriumot, de ugyanezt létesíteni akarja négy évre interregnum elnevezése alatt. Igaz, hogy az interregnum elnevezés a fenforgó esetben abszurdum, de ez nem tesz semmit, mert így rá lehet fogni, hogy Bánffy állt szavának s megfelelt az 1898: I. t. c. rendeletének, hogy új provizorium nem lesz, mert azt elnevezték interregnumnak, mintha csak trónüresedés esete forogna fönn.

Thun gróf gazdasági összetartozandóságot akar; ezt Bánffy sem akarja megbontani, sőt kötelezi magát, hogy további négy évig az ujját sem mozditja a törvény által parancsolt önálló berendezkedés gyakorlati végrehajtására, csak azt akarja belevenni a törvénybe, hogy a gazdasági összetartozandóságot az önálló gazdasági berendezkedés elvi alapján tartja fönn továbbra is. Ez is abszurdum ugyan, épen olyan, mint az otthonmaradás elvi alapján való tényleges elutazás, de hát ezzel is rá lehet fogni, hogy a hatvanhetes törvénynek eleget tettünk, ha az önálló berendezkedés legalább a törvényben benne van. Nem baj, ha a nyul utközbenki is szaladt a zsákból, csak benne legyen a levélben.

Thun gróf a kvótakérdést külön törvényben akarja szabályozni, Bánffy báró ezt rettenetesen ellenzi, de azt javasolja, hogy a kvótát a magyar országgyűlés határozatának megfelelően évről-évre ő felsége döntse el. Nos hát eltekintve attól, hogy ezt is csak külön törvényvel lehetne megcsinálni, mert a fennálló törvény az ilyen kvótamegállapítást határozottan kizárja, maga az egész javaslat szintén abszurdum. Hát hogyan képzei Bánffy báró, hogy ő felsége a magyar országgyűlés határozatának megfelelően döntse el a kvótát? A magyar országgyűlés határozata kötni fogja

ő felségét a döntésben? Mert ha nem köti s így joga van másként is dönteni, akkor nem tesz eleget a hozandó törvénynek, mely eldírja, hogy a döntés az országgyűlés határozatának megfelelő legyen. Igen, de abba ő felsége, mint osztrák császár nem mehet bele, hogy a magyar országgyűlés határozata legyen irányadó az osztrák kvóta megállapításánál. Ha viszont a magyar országgyűlés határozata csupán egyszerű kvótajavaslatnak lesz tekintendő, akkor az uralkodó ennél a kérdésnél ketős minőségben szerepel: először mint osztrák császár velünk szemben képviselné a másik egyezkedő felet, azután pedig mint közös uralkodó önállóan döntene, vagyis más szóval állandósíthatná az abszolút hatalommal való döntés, de ennek a hatvanhetes törvényben szigorúan megszabott feltételei nélkül.

Láthatjuk tehát, hogy Bánffy álláspontja mind a három irányban: az ideiglenes állapot fentartása, a gazdasági összetartozandóság állandósítása s a kvótamegállapítás módozata tekintetében lényegileg megegyezik a Thun-féle állásponttal, csak az a különbség köztük, hogy Thun gróf sokkal őszintébben formulázza kívánságait, mint Bánffy báró, aki üres szavakon nyargal, csak hogy megmenthesse a törvényesség látszatát, nem gondolva vele, hogy a provizoriumot helyettesítő interregnum, az önálló berendezkedés alapján álló, de tényleg szét nem bontható gazdasági közösség s a magyar országgyűlés határozatának megfelelő uralkodói kvótadöntés nemcsak halomra döntését képezik a hatvanhetes törvény idevágó intézkedéseinek, de önmagukban véve is államjogi képtelenségek.

Mi lesz tehát mindennek a következése? Arról ne is beszéljünk, hogy Thun gróf álláspontja körül ki diadalmasan a most folyó tanácskozásokból, bár — ismervé az osztrák befolyást az udvarnál — ezt kizártnak épenséggel nem tarthatjuk. De mi lesz, ha a tanácskozó felek vagy megegyezni nem tudnak, vagy ha Bánffy báró diadalmaskodik is a maga szójátékos pontozataival?

Következzék be ennek a három eshetőségnek bármelyike is, az kétségtelen,

Kis Zsigmond

PÉCS, Széchenyi-tér, takarékpénztári új palota.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy dusan felszerelt raktáru

női-divat-, selyem-, vászonáru-, fehérnemű-, szőnyeg-, függöny- és női felöltő-üzletemet

f. hó 29-én megnyitom.

Kiváló tisztelettel

KIS ZSIGMOND.

hogy az Ausztria alkotmányos közéletének gyökerein rágódó válságos állapotok át-harapóznak a magyar közéletbe is, mert nem érdemelne meg ez a nemzet, hogy egy pillanatra is tovább vegetáljon, ha szó nélkül engedné kicsavarni kezéből a létét biztosító törvényeket, ha akkor, mikor királyi esküvel szentesített alaptörvény jogot és módot nyújt neki állami szuverenitásának, anyagi boldogulásának egyik hatalmas faktorát, gazdasági önállóságát gyakorlatilag is érvényesíteni, önszántából hajtáná fejét ismét az igába s ezzel maga pecsételne meg a bécsi köröknek azt a felfogását, a mely Magyarországnak a törvényben biztosított állami önállóságát, törvényes jogait és szabadságát holt betűknél egyébnek nem tartja.

Nem, ennyire még nem süllyedtünk! Az ellenzék, a független s ily vakmerő támadásra bizonyára felzuduló közvélemény hathatós támogatásával, fel fogja venni a végsőig menő élet-halál harcot s lesz elegendő ereje ezt a nemzetrontó kísérletet meg is hiúsítani,

Isten minket úgy segítjen!

H i r e k.

Pécs, 1898. aug. 24.

Mire megvénülünk.

Szerettelek. Ha későn is, — Bevallom, Szerettelek szívemnek mélyiből — És úgy hívém, mindaddig is szeretlek, Mig hitvány testem végre majd kidől. Elábrándoztam boldogságról, üdvről, Szőttem magamnak tarka képeket. Hiába! Szertefoszlott annyi álom! — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

Emlékezel-e még a szép időkre, Vagy elfeledted tán a multakat: Mikor melázva jártunk a szűz virányon, S szívünkben boldog, tiszta üdv fakadt? Ah, engem néha fogva tart az emlék, S elgondolom, e lányka mint szeret! Pedig tudom, mindez hiu merengés, — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A költő halottja.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

I.

Csillag futott le az égről. Halványan fénylő, rezgő sugáru csillag. Megindult lassan s aztán tovatűnő gyorsasággal irt le hosszú ívet a sápadt holdtól bevilágított mennybolton. S aztán eltűnt. Többé vissza se jő. És senki se kérdi, hova vészett, merre vette útját. Talán nem is látta senki? . . .

A költő látta a csillagot. Ott ült a magányos jávorfa aljában s tekintete ott csüngött a csillagsugáros égen. Gondolata meg messze szállt. Túl a csillagokon, a mennybolton, valahol az angyalok közé. Ott keresett valakit. Egy kedvest, egy végtelenül szerető lelket. Kereste a kicsi asszonyt, ki meghalt.

S mikor erre gondolt, mikor a kicsi asszony jutott eszébe, akkor megindult az a csillag csak úgy, mint egy hozzá hasonló azon a langyos, illatos tavaszi estén, mikor a költő karjai közt megszűnt élni az a szép, halavány, kicsi asszony.

Csillag futott le az égről, meghalt valaki. Meghalt egy nem ismert, hirt, dicsőséget nem kereső asszony. Egy csillaggal kevesebb, egy

Lám, lám, azóta én már férfi lettem, A gond, bu, baj arcomra mind kívül! Vagyok szorgalmas és rideg segédtszít, A hivatalban és azon kívül. Papirra száraz számokat ha írok, — A szép, mosolygó költemény helyett És bucsut mondtam annyi élvezetnek, — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

Meg aztán, olyan furcsa ám az élet, És ritka ember lelk'ismeretes; Mikor ha pénzt is hűtlenül kezelnek, Ki mondaná azt, hogy: hiven szeress? Ha annyi bánat ér, szeretni akkor, — Szeretni akkor, hogyha más feled: Oh, szép leányka, ez sok lenne kissé, — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

Igen! A pénz! Hiába, már csak ez vonz, Arany csengése szebb, mint a kacaj; S olyan divat ma uri módon élni, Hogy átkozódok önmagamba, haj! . . . De mégis, lesz tán egy mentőhorog még, Ha van, barátom, egy kicsiny eszed; — Nőszülni kell, ez nyitja a dolognak, — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

S engedni kellett végre a nyomásnak, Mit mindenünnen gyakoroltanak; S megházasodtam, igen megbocsáss már, Az emberek, im, ezt teszik manap. És van szerencsém, ime bemutatni, Az én aranyos feleségemet, — Ez itt anyósom, óh, be kedves asszony! — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

És ime, itt a gügyögő kis angyal, Ki olyan édes és olyan szelid, Megédesíti éjjel úgy mint nappal, Apjának néha sivár perceit. A házasság! Oh, mi szép beszéd az, Mikor dicsérnek enyhe tűzhelyet! — És higgyed el, nem olyan kellemetlen, — Pá, édes szépem, pá, az ég veled!

Sőt megsugom, de úgy, hogy más ne hallja, Lesz nemsoká egy újabb magzatom. A feleségem lánynak jobb szeretné, De ha fiu lesz sokért nem adom. Ne gondolkozzál hát te sem sokáig, A boldogság csak egy helyről ered: Menj férjhez, kérlek, de minél előbb ám, — S most édes szépem, pá, az ég veled!

Omikron.

lélekkel kevesebb! Kérdeitek mi ez? Ugy-e alig valami?

Azt a magányos, halavány csillagot ugyan ki keresné? Azt az egyszerű, naiv lelkű asszonyt ugyan ki siratná? Hisz alig ismerték. Nem szerepelt egyik se.

Az a csillag nem ragyogott a mennybolt kellő közepében. Nem is vették észre.

Az a halavány arcú asszonyka nem tűndökölt, nem ragyogott. Ugyan ki bálná, ki sajnálná csak egyiket is . . .

A költő meg csak nézi a csillagos eget. Hosszan tekint a tovatűnő csillag után. Tekintete előtt összeolvad a mennybolt minden csillaga és csak egyet lát, egyet csodál, — a többinél is ragyogóbb, fénylőbb csillagot. Az ő csillagját, mely bevilágította rögös utait. Azt a csillagot, mely vezére volt, azt a csillagot, a melyik üdvössége, mindene volt. Azt a csillagot, mely lehullott, eltűnt a semmiségbe . . .

És a költő úgy érzi, mintha elhomályosulnának szemei. Arcán mintha könyvek szántanának végig . . .

Hagyjuk őt. Ne zavarjuk fájdalmát, az igazi, mély fájdalmát.

A költőnek halottja van. Kedves, végtelenül szeretett halottja. Meghalt a muzsája. Meghalt a kicsi, halavány asszony, a költő által egyedül szeretett lény. Ez volt mindene s most ez elveszett. Üres a ház, nincs asszonya. Néma a lant, nincs, ki hangot csaljon

Napirend 1898. augusztus 25-én.

Naptár: csütörtök, aug. 25. — Róm. kath.: Lajos. — Prot.: Lajos — Görög-kel.: (aug. 13.) Maxim. — Zsidó: Elul 7. — Nap kél 4 óra 54 perckor; nyugszik 6 óra 37 perckor. — Hold kél 2 óra 12 perckor délután; nyugszik 10 óra 18 perckor este.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: meleg, zivatarok, nyugaton csapadék várható.

— (Lajos napja.) Holnap, csütörtökön lesz Lajos napja, a mely napon üli meg a magyar nép Kossuth Lajos nevenapját. E napon minden magyarnak illik megemlékezni Kossuth Lajosról, aki a szabadság egyenlőség, testvériség magasztos eszméit támasztotta életre Magyarországon és Messiása volt a szabadságnak, megalkotója az egyenlőségnek s fáradhatlan bajnoka a testvériségnek. Lajos napján szálljon minden magyar ajkáról fohász a magyarok Istenéhez és tegyünk erős fogadást, hogy egyek leszünk a szabadság, egyenlőség s testvériség védelmében, egyek Kossuth apánk szellemében!

— (Éjjeli tűz.) Az éjjel 11 óra tájban hangos trombitaszó mellett robogtak ki a tűzoltók az Árpád-utca végére, hol a 49. szám alatt levő telken tűz volt. A telek a város tulajdonát képezi, hol egy pajtában támadt a tűz, melyet a telken lakó *Szesztán* András kertész vett először észre. A tűznél tűzoltóink, *Oberhammer* Antal rendőrkapitány, tűzoltó-főparancsnok vezetése alatt, megfeszített erővel voltak rajta, hogy a tüzet lokalizálják. És egy óra alatt sikerült is, mikor a tűz teljesen el volt nyomva. A kár pár száz forintot tesz ki. Hogy a tűz miből keletkezett, azt még nem tudják.

— (A Kánikula vége.) Ma, Bertalan napján, ért véget a kánikula, mely a múlt hó 22-én, Magdolna napján köszöntött be. A kánikula az idén elég jól viselte magát; melegeget ugyan most is hozott, de elmaradtak mellőle a kánikulai zivatarok és égháboruk. Ugy az országban, mint a külföldön óriási zivatarok jártak, azonban Pécsét és megyéket most mégis megkímélték s így nem szenvedtünk pusztításaitól a kánikulának, ha for-

belőle. Szomorú a költő, nincs, ki vigasztalja, ki felcsókolja hulló könyeit.

A költőnek halottja van. Feleségét siratja. Ne zavarjuk fájdalmát . . .

II.

. . . Az ablakon lágyan világít be a kelő hold. Sejtelmes, hangulatos félhomály kél a szobában. Az orgonavirág beszűrődő illata rászáll a lélekre, az agyra és mámorba ringatja. Valahol messze fuvoláznak. Az esti szellő egy-egy hangot oda röpit a kicsiny, fehér szobába . . .

Ott ül a költő. Merengve nézi a kelő holdat, mámorosan hallgatja a távoli fuvola hangját.

Ólében egy halavány asszony ül. Karjait a költő nyaka köré fonja és tekintetével beletemetkezik a költő beszédes szemeibe. Nem szólnak és mégis értik egymást, nem mozdulnak és mégis egész valójuk megremeget.

Majd lassan odahajol az asszony a költő vállára és csókolja azt a dacos, fekete haját. Végigcsókolja a költő mámortól kipirult arcát, epedő ajkát.

A költő meg csak nézi ezt a szerelmes asszonyt és lágyan susog:

— Én édes boldogságom.

Aztán megrezdül lelkében egy húr. Utána a többi és valami csodás, bűvös-bájos hangoikat adnak.

A költő ir. Az asszonyka odahajol föléje és nézi, mint veti a költő egyik sort a

róságát éreztük is. Bár, a milyen szeszélyes volt különben az idejé, félő, hogy bár a kánikula a mai nappal hivatalosan véget ért, azért még azután is a szárazság és forróság lesz a részünk.

— **(Az iskola-adó.)** Jön a szeptember s vele az iskola-adó. Az iskola adófizetés, mert ha elrendelte az iskoláztatást az állam, egyuttal meghagyta a beiratási díjakat is. Ez persze nem mindenkinél áll készen, bármily csekély is néhol. Ezért kell a szegénységi bizonyítvány szeptember előtt, mert a gyereket iskoláztatni kell, s mert oda pénz is kellene, amelyből pedig nincsen. Állnak hát a népből való anyák a hivatalos szobák előtt csoportosan s ott meg kell jelenniök legalább kétszer, de háromszor és négyszer is, míg ez a kis irás a kezükbe kerül, amely tandíjmentességet biztosít a Jancsi, Pista gyereknek. Már megkezdődött a városházán ez a járás: egész tömeg család van, amelynek szegénységi bizonyítványra van szüksége, hogy az állam által megkövetelt okosságban részesülhessen a Jancsi fiu.

— **(Hadastyánok ünnepéye.)** A mohácsi hadastyánok vasárnap tartották zászlófelavatási ünnepélyüket. A város ez alkalommal rendkívül élénk képet mutatott; a hadastyánok óriási tömege érkezett Mohácsra, hogy a testvéregylet ünnepélyén részt vegyen. Az ünnepély műsora 20 pontból állott, melyek legérdekesebbike a körben lefolyt műkedvelői előadás volt. Budai Bélának »A király« című verses vígjátéka került színre, a műkedvelők kifogástalan közreműködése mellett. Az előadásban a Mittler nővérek szép játéka tűnt ki. Nagy tetszést aratott Tarnai Károly dr. ügyvéd és írónak ez alkalomra irt magánjelenete is. Ezt megelőzte a mohácsi szigeten lefolyt népünnepély, melyen több ezer ember vett részt. Délben bankett volt a körben, a melyen sok tósz hangzott el. Tetszés mellett beszéltek: Jágies József orsz. képviselő, Keresits Ferenc esperes és Tarnai Károly dr. A lefolyt ünnepély fényét emelte az a körül-

mény, hogy József főherceg üdvözlő levelet intézett az elnökhöz, melyben örömeinek ad kifejezést a derék hadastyán-egyletek szaporodása fölött; Frigyes főherceg pedig nagyobb adományt küldött.

— **(Halálozás.)** Göbel Sándor, okleveles tanító, huszéves korában meghalt. Temetése ma délután 6 órakor volt a pálya-utca 2-ik számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét holnap (csütörtökön) reggel 7 órakor tartják az elhunyt lelkiüdvéért a temetői kápolnában.

— **(A városi szabályrendelet tárgyalása.)** A polgármester értekezletre hívta össze a mai nap folyamán a törvényhatósági bizottsági tagokat. Az értekezlet tárgya lesz a városi új szervezési szabályrendelet tárgyalása, illetve előzetes megbeszélése, hogy a szabályrendelet teljesen megbeszélve kerüljön a hétfői közgyűlés elé. Az értekezlet pénteken délután 3 órakor lesz a városháza közgyűlési nagytermében.

— **(Esőpróba a színházban.)** Van a mi színházunkban eső-gépezet is, a mely az esetleges tűz esetére vízzel árasztaná el a színpadot. E gépezetet még eddig sohasem próbálták ki s a mérnöki hivatal minden szezon elején garanciát vállalt érte, hogy a gépezet jól működik. Valóságban azonban az volt a gépezet ki nem próbálásának az oka, hogy a próba esetén a víz tönkre teszi a színpadi díszleteket és felszereléseket, mert vízvezető készülékről annak idején elfelejtettek gondoskodni. Most hogy már a negyedik színi évad közeledik színházunkra, mégis jónak látják az esőkészülék kipróbálását s a napokban az eső próbát meg is fogják a színházban tartani.

— **(Megszökött tolonc.)** Gyurákovits Mihály bajai születésű, bikityi illetőségű, huszonegyéves háziszolgát a pécsi rendőrség letartóztatta csavargás miatt és haza toloncoltatta illetőségi helyére. A tolonc azonban nem érkezett haza, mert utközben megugrott s hogy mindjárt tegyen is valamit, több lopást köve-

tett el a falvakban. Erről értesülvén a rendőrkapitányság, most elrendelte a megszökött tolonc körözését, a ki ha kézre kerül, most majd már a börtönben fogja kipihenni kalandjainak fáradságait.

— **(A bátyja mellett.)** Ma délelőtt egy kis leány sirdogált a városháza földszinti folyosóján, ott, hol kivont karddal örködik a rendőr bácsi s hová nyílik a rendőrszoba ajtaja, a mely szobában szokták őrizni a vizsgálati foglyokat. A kis leány nagy sirást vitt véghez és erővel be akart menni a rendőrszobába.

— Mit akarsz? Mégysz mindjárt haza! szólt rá a rendőr.

— Nem megyek én! Minek kötözik össze az én bátyám kezét! Kötözzék össze azét, a ki lopott. Ő nem lopott!

Felelt a kis leány sirva, hanem mégis csak ki kellett neki menni a folyosóról, a hol járnak-kelnek az ügyesbajos emberek s a mely helyiség nem arra való, hogy ott kis lányok sirva keljenek a bátyjuk védelmére. Különösen, ha az betöréssel van vádolva; mint van Járdek György, a kit a Madarász-féle uszodába vasárnap elkövetett betörésért tartóztattak le s a kit ma összekötözött kézzel kísérték ki az uszoda melletti kiserdőbe, hogy megmutassa a helyet, a hová az uszoda pénztárából ellopott pénzt elásta. Ő neki a huga volt az a kis leány, a ki sirva kelt a védelmére és követelte, hogy vágják le a kezéről a kötelet, mert az ő bátyja nem bűnös, az ő bátyja nem lopott! És még kint a városháza előtt is azt hajtotta, a sirástól elcsukló hangon:

— Ugy is bemegyek és levágom én a kezéről a kötelet!

— **(Csaló asszony.)** Hauer Józsefné, pellérdi lakosnő betegnek érezvén magát, egyik szomszédasszonyát kérte meg, hogy menjen el a gyógyszerárba és hozzon onnan neki orvosságot. Olyant még pedig, a mit az orvos rendelt. A szomszédasszony, a kit Sebők Teréznek hívnak, el is ment, de előzőleg élénken tudakozódott az iránt, hogy az orvosság fo-

másik után papirra. A költő meg csak ir tovább. Arca kigyuladt, szemei lázas fényben égnek.

És mikor elkészült, akkor újra odavonja magához azt a halavány asszonyt és úgy, arc archoz tapadva, olvassa el neki azt a bűvös-bájós dalt.

Az asszony meg hallgatja. Csendesesen hullnak alá könyei. Boldog, mert tudja, hogy a költő az ő tekintetéből merítette az ihletet.

És mikor már elhalt a szó, egy hosszu, forró csók a költő jutalma. Édesebb, nagyobb jutalom minden babérnál, minden tapsnál...

Másnap már sokan olvassák azt a gyönyörűséges dalt. És mosolyognak fölötte. Hazugnak mondják az érzelmet, mert nem ismerik. Nevetik a költő nagy szerelmét, mert nem hisznek benne. Lenézik, gúnnyal illetik a költőt. Tán, mert nem nekik tömjéne. Tán, mert találva érzik magukat.

Fáj ez a költőnek. A szive, a lelke sir beleje. Siet haza s otthon, mintha új életre ébredt volna.

Elpanaszolja fájdalmát annak a mélyen érző, igaz szívű asszonynak. És az asszony csak átöleli és úgy susog hozzá vigasztaló szavakat.

— Ne fájjon neked, mit a világ beszél. Itt vagyok én, én érzem, a mit te érzel. Én megértem a dalt, mely szivedből fakadt s lelkemhez szól. Dalolj te csak nekem, én üdvösségem.

És a költő felel a bűt, a megvetést, a kicsinylést s remegő hangon kiált föl:

— Ez az igazi, tiszta boldogság.

És a költőnek igaza van. Csakhogy kevesen értik ezt. Kevesen tudják, hol fakad az igazi boldogság. Azért nem is értik, a mit a költő dalol, nem tudják megbecsülni, csak nevetik, mosolyognak az igaz szívből fakadt hangokon.

De a költő azért boldog, mert tudja, hogy van mégis valaki, ki megérti, megbecsüli.

És csak nézi hosszan, merengve azt a szép, halavány asszonyt...

III.

... Langyos, illatos tavaszi est. Hangulat és élet mindenhol. Virulás, rügyfakadás, bimbónyílás ideje. Mámoros szerelem kél mindenfelé. Örül minden, csak a költő szomorú.

Ott ül a kicsi, fehér szobában. Tekintetét mereven függeszti a fehér ravatalra. Ott pihen a halavány asszony becsukott szemekkel, sápadt, vértelen arccal.

A költő nézi ezt az élettelen, szóvalan asszonyt. Mintha várná, hogy felébred s odajön hozzá. Átöleli csak úgy, mint eddig; végigcsókolja csak úgy, mint eddig és szerelmes hangokat susog fülébe csak úgy, mint eddig.

De a halavány asszony nem mozdul. Mereven tartja kezében a fehér orgonavirágot és nem látja a költőt, nem annak szivettépő fájdalmát.

A költő meg odamegy az élettelen holttesthez, ráhajol a hideg tetemre és forró csókot lehel a vértelen ajkakra. Megremeg. Oly hideg volt e csók. És csókolja újra, mintha ezzel akarna új életet önteni abba a szép asszonyba. Hasztalan...

Ódaborul a ravatal mellé és sir, zokog.

Lelkét viharos érzelmek járják át. Cseng-bong agya. És nincs, kinek panaszkodjék, kinek kiöntse a szive szomorúságát. Ugy érzi, mintha egy húr pattant volna el lelkében és az olyan szomorú, kétségbeesítő hangokat ad.

És a költő ir. Szivettépő, fájdalmas hangok szakadnak föl lelkéből és minden gondolata, lelkének minden borongós érzelme megtalálja a kellő hangot. Megkapó, gyönyörűséges bucsuztatója ez annak a kedves, megsiratott halottnak.

Mégis, mikor olvassák, mosolyognak. Nevetik a költő nagy fájdalmát. Nem hisznek annak igaz voltában.

Talán azért, mert nem ismerik az igazi, az önzetlen nagy szerelmet s azért nem tudják megérteni az igazi fájdalmat sem. Kevés igaz szeretet lakozik a szivekben s azért oly kevés az igazi fájdalom...

Fáj ez a költőnek nagyon, kétszeresen fáj. Hisz most nincs már senkije, ki feledtetné vele a világ bánatáit. Nincs ki mosolyt varázsolna ajkaira, ki rózsákat csalna sápadt, halavány arcára.

Ki-kijár a temető kertjébe ahhoz a kis virágos sirhalomhoz s ott panaszkodja, sirja

lyadék-e és milyen színű s milyen szaga van? S az orvosságra kapott két forintot zsebretevéen, vitt is orvosságot a betegnek, de olyant, a mi csak tiz krajcárba került. Hanem turpissága kiderült s most a bíróság fogja a csalásért kérdőre vonni.

— **(Meglopta a gazdáját.)** Stern Fülöp, horvátországi botinováci születésű szabósegéd, legutóbb Barcson volt munkában Ungár Jenő szabómesternél. Azonban az állandó helyre nem igen tette magát érdemesnek, sőt egy reggelre minden szó nélkül odább állt a gazdájától. Ungár csak segédje szökése után vette észre, hogy az elvitt tőle hét forintot is s ekkor feljelentette a bíróságnál. A megszökött szabósegédet most keresik.

— **(Gyanus eb.)** Tegnap este a külső Makár-utcán egy gyanus eb ijesztegette a járókelőket. Az ebet néhány munkásember megriasztotta úgy, hogy az a szőlők közé futott és nem is tért többé vissza. Valami gazdátlan kóbor állat lehetett, mely azonban szerencsére senkit sem bántott.

— **(Titokzatos eset.)** Néhány nappal ezelőtt egy fiatal pár érkezett Pécsre s itt egyik kisebb vendégfogadóba szálltak. A vendégkönyvbe Király Gáspár és neje néven írta be a körülbelül huszvnhatéves fiatal férfi a nevüket s aztán a napot egészen szobájukba zárkóztatva töltötték. Tegnapelőtt estefelé nagy kiabálás hallatszott ki a szobából s a fiatal férj izgatottan sietett el hazulról. Az éjszaka sem tért vissza s a nő egyedül volt tegnap délig. Ekkor azt mondta, hogy hamarosan visszatér és ő is elment, otthagynván egy kézi bőröndöt a szobában. De egész ma reggelig hiába várták s így az esetet bejelentették a rendőrségnek. A hátrahagyott bőröndben női ruhákat talált a rendőrség, a mely most nyomozza a titokzatos párt.

— **(Tűz a vidéken.)** Folyó hó huszonegyedikén, vasárnap éjjel Belvárdon tűzjárma verte fel a lakosságot álmából. Egy negyed tizenkét órakor kigyuladt Bévárdi István el fájalmát annak az eltemetett halottnak. Csak a szellő susogása, a ráboruló szomorúfüz lebbenő sóhaja vigasztalja. Tán a halott szól általuk. Az susogja tán a költőnek, hogy ne törődjék a világgal, mely nem tudja megérteni az igaz, szívből fakadt hangokat, mely csak a hamis, tömjénező, mesterséges dalnak barátja.

Csak daloljon a költő tovább azon a lanton. Csak csalja elő azokat az édesbus, sejtelmes hangokat. Van még, a ki megérti s a ki leszáll onnan a magasból s ott virraszt a költő mellett. És még most is örül, hogy a költő róla zeng.

És a költő, a kigunyolt, a lenézett költő csak zeng tovább azon a szomorú, bánatos hangon . . .

IV.

Csillag futott le az égről. Halaványan fénylő, rezgő sugáru csillag. Meghalt valaki. Meghalt egy alig ismert, hirt, dicsőséget nem kereső asszony. Egy csillaggal kevesebb, egy lélekkel kevesebb. Kérditek, mi ez? Ugy-e alig valami?

Ne zavarjátok hát a költőt. Tiszteljétek az ő nagy, igaz fájalmát.

Ha már nem tudjátok megérteni, hát legalább ne mosolyogjatok fölötte. Ugysem nektek dalol. Hanem egy kedves halottat sirat, annak szól a dal, annak zeng minden húrja a lantnak . . .

A költőnek halottja van. Muzsáját, vesztett boldogságát siratja. Ne zavarjuk fájalmát . . .

Deér.

odaváló lakosnak istállója és pajtája s dacára a gyorsan segítségül sietők fáradozásának, — egészen leégett. A leégett istálló tüzétől lángra lobbant még a két szomszédos udvar tulajdonosainak, ifju Vidákovics Fülöpnek és Krimánovics Jánosnak kisebb mennyiségű takarmány boglyája is, a melyek azonban nem nagy értéket képviseltek. Bévárdi István kára hatszáz forintot tesz ki, de ez megtérül, mert a leégett épületek biztosítva voltak.

— **(Névmagyarosítások.)** Kreisler Ábrahám, m. á. v. raktárnok kaposvári lakos, valamint kiskoru Mária, Ella, Andor és Jenő gyermekei Kardosra, — Posthammel Vendel, m. á. v. alkalmazott kaposvári lakos, valamint István, Vendel, Julcsa, Antal, József és Teréz kiskoru gyermekei Pálfira, — Resperger József m. á. v. váltóór kaposvári lakos, valamint kiskoru Mária, Karolina és József gyermekei Radóra, — Schweninger András m. á. v. váltóór kaposvári lakos, valamint kiskoru Erzsébet, Mária és Zoltán nevű gyermekei Fenyvesire, — Lobacher Nándor pécsi születésű, ujkapella-batrinai lakos, Majorosira, — végül Encmann Ferenc báttaszéki lakos és Mária, Julia, Ferenc, Alajos, Etelka és Ignác gyermekei Erényire magyarosították nevüket belügyminiszteri engedély folytán.

— **(Vizmizéria.)** Ugy vagyunk a mi drága vízvezetékünkkel, hogy mindig akkor mondja fel a szolgálatot, mikor legjobban volna rá szükség. Ha folyton esik az eső, akkor patakokban folyik az utcákon a vize, de ha pár hétig nincs eső s por képződik az utcákon, a hőség tikkasztóvá válik, akkor felszer alá kerülnek az öntöző kocsik, mert a vízvezeték nem ad vizet a locsoláshoz. Most meg már annyira beszáradt az egész vízvezeték, hogy a lakosságnak házi-szükségletét sem képes ellátni. Tegnap alkonyattájban lezárták az egész város területén a vízvezeték, hogy másnapra elegendő vizet gyűjthessenek a vizeztartókba s volt az egész városban népvándorlás üres kannákkal, hogy legalább a vacsorához szükséges ivóvizet beszerezhessék, legtöbbször azonban haszontalan volt a fáradozás. Mi nem vagyunk hajlandók egyszerűen tudomásul venni a városi hatóság mentegetőzését, hogy nem tehet a vízhiányról, mert tennie tartozó kötelessége. Elég régen kitűnt már a vízvezeték nyomorúságos volta s ennek elhárítására nem történt egyéb egypár protekciós próbatúránál, persze eredmény nélkül. Most meg már annyira megy az indolencia a torony alatt, hogy érdemesnek sem tartják a közönséget eleve értesíteni a víz elzárás idejéről, hogy legalább ivóvíz szükségletének beszerzéséről gondoskodhatnék, hanem egyszerűen elzárják az orra elől a csapot, mikor az asztalra ivóvíz kéne; de azért a vízbért, meg a vizadót exekválják szorgalmasan. A közönségnek ilyen semmibe vévése mégsem járja az általa fizetett közegek részéről.

— **(Megvert ember.)** Sziós István, málomi lakos, a falu utcáján találkozott régi haragosával, Deák Józseffel. A találkozásnak szóváltás lett a következménye, a miből verekedés fejlődött. A verekedésnél Sziós Istváné lett a győzelem, a ki Deákot alaposan helybenhagyta, úgy hogy az kék foltokat vitt el emlékül a verekedés színhelyéről. Termé-

szetesen, ezért feljelentette a verekedő embert a bíróságnál, hogy onnan vegye el büntetését.

— **(A gyámpénztár vizsgálata.)**

A gyámpénztár múlt évi számadásainak megvizsgálására közgyűlésileg kiküldött bizottság a városházán ma délután 3 órakor kezdte meg a gyámpénztár felülvizsgálatát. A vizsgálatot holnap délután fejezi be a bizottság.

— **(Gabona-lopás.)** Kohn Adolf és Weisz Samu, harkányi lakosoktól három zsák gabonát elloptak a napokban. A károsok bejelentették az esetet a csendőrségnek, a hol a nyomozás folytán egy gyanuba vett embert le is tartóztattak. Az azonban tagadja a lopás elkövetését s így a további vizsgálat feladata az igazi tettes kilétét kipuhatolni.

— **(Iskolaszéki ülés.)** A városi iskolaszék szombaton, folyó hó 27-én ülést tart. Ez ülésen töltik be a két üresedésben levő tanítónői állást választás útján.

— **(A város gazdasági bizottsága)** holnap (csütörtökön) délután 3 órakor ülést tart a gazdasági tanácssteremben a városházán, Herbert János gazdasági tanácsnok elnöklete alatt. Az ülés tárgyát folyó ügyek elintézése fogja képezni.

— **(A bucsujárás következménye.)** Orvosi körökből kapjuk a következő felszólalást: Tudvalevőleg most van a bucsujárás idénye. Az ájtatos hivek nagy serege megy egy-egy bucsura, így nálunk például a gyüdi bucsujárások a legnépesebbek. A legutóbbi bucsura elgyalogolt két pécsi asszony is, a kik nem vették tekintetbe állapotukat, minek pedig a hosszú gyalogolás ártalmára volt. És mikor hazajöttek, ágyba estek, betegek lettek s idő előtti szülés állt be náluk. Ez esetekből kifolyólag ajánlatos volna, ha egyes bucsujárás kihirdetésekor a szószékről hívnák fel a figyelmet, hogy az ily asszonyok vagy kocsin menjenek a bucsura, vagy maradjanak otthon. A közegészség érdekében szükséges ez s még annál is inkább, mert esetleg végzetes következményekkel járhat, a mi az ájtatosságra csak káros hatással lehetne!

— **(Az asszony verve jó.)** Ezt a közmondást követte Joó János, zaláti lakos is, a ki azonban egyben mégis hibázott. Nem gondolt arra, hogy a közmondás csak a feleségre vonatkozik s nem általában az asszonyokra. Mert ő neki nem volt felesége Cuni Sára, a kit a mezőn szóváltás miatt megvert, még pedig úgy, hogy az asszony most az ágyat nyomja. Épen ezért fel is jelentette a megvert asszony a verekedő embert a bíróságnál, hogy elvegye megérdemelt büntetését.

— **(Megszökött a Muki.)** A Muki egy zöldtollas, hajlott csőrű papagáj, amely nemcsak, hogy egész szabatosan kiabálta a »papa«, »mama« nevet, hanem még a »Körösi lányt« is el tudta tütyülni. De most már vége a Muki művészetének, mert Muki, a tudományos, komoly papagájhoz nem méltó költözés-érzéstől áthatva, a tegnapi lanyha, holdvilágos nyári estén megszökött aranypálcás kalitkájából. Mint értesülünk, Mukit a rendőrség érelyesen nyomozza.

— **(Eltűnt kacsák.)** Schuk Gáspár, pogányi molnárnak a földjén kilenc darab kacsája tipegett a puha fűben. Mivel a tájékon senki sem járt, csak Kablár Markó és három társa dolgoztak a réten, a kacsákat minden

felügyelet nélkül hagyta a gazda kint a mezőn. Este azonban, mikor be akarta őket hajtani, nem voltak sehol. És hiába is keresték, nem találtak reájuk. Eltűntek a kacsák, de eltűnésüket a káros nem hagyta annyiba, hanem bejelentette a csendőrségnél. Sőt azt a gyanuját is előadta, hogy a kacsákat Kablár Markó és társai tüntették el. Ezek azonban tagadják a lopást s most a birói vizsgálat van hivatva a valódi tényállást kideríteni.

— **(Nevettető növény.)** Arábiában van egy növény, mely hasonlóan a kéjgázhoz, az emberi szervezetre oly hatást gyakorol, hogy a vele élő jókedvű, félig bolond állapotba kerül. A növény nevét hatásának köszönheti, melyet magjának élvezete után az illetőn észlelni lehet. Az említett növény világossárga szirmokkal és lágy, bársonyszerű magvakkal bír, melyeket megszáritanak és porrá zuznak. Ha ezen porból csak kis adagot is bevesznek, úgy legyen az a legszomorubb ember, rögtön táncolni, nevetni és kiabálni kezd, mintha csak megbolondult volna. Ez a hatás kis adag élvezete mellett körülbelül egy órán át észlelhető. Ezután kimerülve mélyen elalszik, mely álomból csak néhány óra múlva ébred fel, anélkül, hogy hátrányos utóhatások jelentkeznének.

— **(A katolikusok országos szövetségének)** tegnapi alakuló gyűlésére Budapestre *Hetyey* Sámuel pécsi megyés püspök üdvözlő táviratot küldött. A szövetség alelnökei közé gróf *Apponyi* Gézát, a pécsi katolikus kör elnökét is beválasztották s a

szövetségi igazgató-tanács tagjai lettek *Kanóc* István, a mohácsi járás kath. autonomiai képviselője és dr. *Darányi* Ferenc, pécsi ügyvéd is.

— **(Elzúllott élet.)** Egy fiatal, huszonötéves ifjút köröztet most a rendőrség lopás miatt. *Lamberger* Gyulának hívják az illetőt; somogy megyei, jutai születésű. Könyvelő volt, majd ügynökkösködni kezdett s így haladt alább-alább, míg végre már a nélkülözés lopásra vitte. Legalább az a gyanu ellene, hogy meglopta a gazdáját, kinél legutoljára mint kifizető volt alkalmazva. A lopás elkövetése után ismeretlen helyre távozott s most azért keresik, hogy a bíróság a lopásért kérdőre vonhassa.

— **(Árt-e a cukor a fogak?)** A civilizált népek közt el van terjedve az a legenda, hogy a cukor és a cukros ételek élvezete megtámadja a fogak zománcát és a fogakat tönkre teszi. Eddig nehéz volt az ellenkezőjét bizonyítani, mert a kik a cukor ártalmasságát vitatták, az olyan gyermekekre hivatkoztak, kik sok édességet esznek és ezért rossz fogaik is vannak. De talán összetévesztik az okot az okozattal, mert az ilyeneknek nem azért van rossz foguk, mert sok édességet esznek, hanem éppen megfordítva, valami velük született gyöngeségnél fogva eredettől kezdve rossz fogaik voltak és éppen azért szeretik ösztönszerűleg a cukrot, mely fontos tápszernek és erősítő szernek bizonyult. Csakis így érthető, hogy a forró égöv lakóinak, kik legtöbb cukrot esznek, vannak legszebb és legtartósabb fogaik. A néger alabástrom-fehér

fogait akármelyik európai is megirigyelheti. Az angoloknak, kik szintén szeretik a cukrot, szintén jó fogaik vannak. A cukor tehát nem árt a fogaknak, de a savak igen, mert azok a fogzománcot megtámadják és tönkreteszik.

— **(Köröm és munka.)** Régi dolog, hogy az a kéz, amelylyel dolgozunk, erősebb és szélesebb, mint a másik. Ezt az élettani tényt számos méréssel is bebizonyították. Azoknál, akik jobb kezükkel dolgoznak, a jobb kéz sokszor néhány milliméterrel szélesebb, mint a másik, míg a balogoknál a dolog megfordítva áll. *Regnault* párisi antropologus kísérte, hogy a munkás kézen a körömök is szélesebbek, ami leginkább a hüvelyk és mutató ujjaknál feltűnő. A különbség legjobban az olyan embereknél tűnik föl, akik nehéz munkát végeznek. Ezeknek széles kezeik, vastag ujjpereceik és lapos körmeik vannak, jobb kezük körmei nemcsak szélesebbek, hanem laposabbak is.

— **(Az iszákosság ellen.)** Angliában egy recept van forgalomban az iszákosság ellen, mely már ezreket gyógyított meg. A recept *John Vinc Hall* fáradozásai folytán került nyilvánosságra, aki maga rabszolgája volt az ivás szenvedélyének és nem tudott attól megszabadulni. Végre szót fogadott egy híres orvosnak, aki egy receptet adott neki, mely szerint hét hónapig élt és ez idő leteltével szeszes italok után többé semmi vágyat nem érzett. Ime a csodatevő recept: 5 szemer kénsav vasoxid, 10 szemer magnezia, 11 drachma fodormentaviz, 1 drachma szerecsen-

diószesz. Ebből a keverékből, mely erősítő és izgató szerként hat és így mintegy a szesz italát pótolja, naponként egy kis pohárkával kell bevenni, ami által egyszersmind el lehet háritani azt a fizikai és erkölcsi elpetyhüdést is, mely a szesz italokról való hirtelen lemondást követni szokta. Olyanoknál, akik nem kívánják tulságosan az alkoholt, az említett orvosság a pálinkát pótolja. Vinc Hall az orvosság használatával egyidejűleg egy darabig az ivást is folytatta, de egyre kevesebbet ivott, míg végre teljesen elszokott az alkoholtól. Az orvosságot még azután is szedte néhány hétig és most már egyáltalán nem kell tartania tőle, hogy az iszákosságba visszaesik.

Sportvilág. Schönvald Imre városunk elsőrangú ékszerésze mint értesülünk, gyárában most clubérmek előállítására gépet állít fel és elfogadja még a legcomplicáltabb érmek és jelvények elkészítését is tetemesen olcsóbban mint bármely nagyvárosi gyáros, melyek mindazonáltal a legszebb kivitelről tanuskodnak. A Schönvald cég kiterjedt összeköttetései folytán már most városunk klubjain kívül a legtöbb hazai, sőt több külföldi sportegylet szállítását is megkapta. Miért is igaz szívből üdvözljük, mint ilyen az országban az első e hazai műipar terjesztésén fáradozó törekvő iparost. Ezzel kapcsolatban raktárát mindennemű remek versenydijakkal látta el, melyeknek egyes darabjai nevezett cég fényesen berendezett kirakatai egyikében diszelegnek.

Oraraktárát is nevezett cég mindennemű zseb és szobaóra specialitásokban tetemesen gyarapította, ezek közül megemlítjük az önmagától ütő remek szép kivitelű aranyzseb-

órát, melyek egész, fél, valamint negyedórát bámulatos pontossággal ütnek, továbbá megemlítjük elismert precis járásu Chronometer ütő, ismétlő, valamint hold, dátum és nap mutató szerkezetű óráit, csodálatos szép kivitelű bronz Consol és Camin óra garnitúráit, melyeket rendkívül olcsó áron bocsájt a t. vevőközönség rendelkezésére.

Ajánljuk tisztelt olvasóinknak nevezett céget szives pártfogásába és el ne mulasszák mindazok, kiknek e szakmába vágó bárminemű tárgyra szükségük van, mielőtt azt másutt beszereznek Schönvald cég műtárlatait megtekinteni és annak hallatlan olcsó árairól meggyőződést szerezni.

meteorologiai állomása jegyzetei

1898. augusztus 24. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 764.8 mm.

Hőmérsék = 18.5 °C

» maximuma: 27.6 °C

» minimuma: 18.1 °C

Párányomás: 11. mm.

Relatív nedvesség: 70%

Felhőzet: ☉.—

Szélirány s erő: E 1

Csapadék 24 órai: ☉.—

Dr. Czírer.

Művészet, irodalom.

○ Somogyi Károly szintársulata Kaposváron most kezdi meg előadásait. Balatonfüreden — honnan Kaposvárra mentek — a társulat bemutatta Mangold Gusztávnak két sikerült vigjátékát. A hűség próbája és A szelölók címmel. Mind a két darab igen tetszett a közönségnek. A múlt héten vendégszerepelt

ott Mészáros, a nemzeti színház tagja. Az utolsó előadás alkalmából Konti J. Falusi hercegő című operettje került színre. A címszerepet Ligeti Mari játszotta.

Törvénykezés.

§ Visszaélések a községi bíraskodás körül. A belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet intézte: »Árva vármegye közigazgatási bizottsága 1897. évi jelentésében abbéli észleletét hozta szönyegre, hogy gyakori eset, miszerint a községi bíraskodást a községi bíró passzív asszisztenciája mellett legtöbbszörre tényleg a körjegyző gyakorolja, sőt még az is megtörtént, hogy a körjegyző egyuttal egyik vagy másik peres fél érdekét is képviselte. Miután a községi bíraskodás körüli eljárás az 1877. év. XXII. törvény 5. §-nak b) és a) pontjában, — ugyancsak a 17—25 §§-ban és az ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 3., 4. és 8—18 §-ban határozottan meg van állapítva, miután a körjegyző ügyfeleket sem közvetve, sem közvetlenül, akár tagja a községi bíróságnak, akár nem, semmi szín alatt nem képviselhet és attól eltérésnek egyáltalában helye nincs; miután továbbá az említett végrehajtási utasítás 7. §-a szerint a községi bíróságok feletti felügyelet a közigazgatási bizottságot illeti és ennél fogva a kisebb polgári peres ügyekben előforduló visszasságok megszüntetése iránti intézkedések első sorban a közigazgatási bizott-

ság feladatát képezik; felhivom ennél fogva a közigazgatási bizottságot, hogy a hatósága területén működő községi bíróságok eljárását szoros figyelemmel kísérelje, a mennyiben az észleltekhöz hasonló visszaállások előfordulnának, azok megtorlása iránt szigorúan intézkedjék. A miniszter helyett Széll Ignác s. k. államtitkár.

§ **A szegzárdi sikkasztók.** A szegzárdi kir. törvényszék már vád alá helyezte Pappert Ferenc gyámpénztári könnyvezetőt, a ki tudvalevőleg 6200 frtot sikkasztott el a letéti-pénzekből. A sikkasztó a vádhatározatban megnyugodott. A másik sikkasztó Halmay István járásbírósi kiadó, a ki eleinte mindent tagadott, de végre dr. Szabó Gyula központi vizsgálóbíró előtt néhány tételre nézve bevallotta, hogy a letéti pénz tévedésből a zsebében maradt. Sikkasztása azonban nyilvánvaló, melyet még 1892-ben kezdett meg, s hogy mindezt ideig nem jöttek rá, az csak Szendrődy Károly kir. járásbíró határtalan bizalmának köszönhető, ki benne megbizott. A járásbíró tehát mulasztás terheli s ő hajlandó is a hiányt megtéríteni, a mi azonban nem lesz elég, mivel a legenyhébb büntetésnek tartják reá, ha az elsikkasztott összeg megtérítésén kívül nyudijba küldik. Halmay István a szegzárdi ügyészség börtönében ül.

T a n ü g y.

(**Iskolai beiratások.** A pécsi izr. hitközség fiu- és leányiskolájában az 1898—99. tanévre vonatkozó beiratások augusztus 31. és szeptember 1. és 2. napján délelőtt 9-től 12-ig fognak az iskola nagytermében megejteni. Az első osztályba csak oly gyermekek vétetnek fel, kik a 6-ik életévet már betöltötték, vagy f. é. december végéig betölteni fogják. Az ujon belépő tanulók himnlóltási bizonyítványt tartoznak előmutatni. A szülők, illetve gyámok kéretnek, hogy a gyermekeket *személyesen* vezessék a beiratáshoz, hogy az *adatok pontos bejelentésére* nézve akadály ne legyen.

Közgazdaság.

Fiatallacsmetékek gondozása.

(Két cikk.)

Van a franciáknak egy képletes kifejezésük, a melyben azt mondják, hogy a fának a legféltettebb trágája a kés. Van is a dologban valami, csak hogy azt a szoros értelmében vennünk nem szabad. Tény, hogy a késel akárhányszor a csudával határos dolgokat lehet művelni a gyümölcsfáknál, csak hogy aztán valakinek eszébe ne jusson a fák egyedül késel táplálni; mert könnyen úgy járhatna, mint az egyszerű kocsis, a ki fejébe vette, hogy lovaival elhiteti, hogy a legjobb abrak az ostor.

Mindezt csak úgy bevezetés gyanánt kívántam felemlíteni, a mennyiben tárgyammal szoros összefüggésben van.

Föltéve, hogy a facsmetékek rendes termő és nem kizsárolt földben állanak, úgy azok trágázása nem multhatatlanul szükséges. A trágája által a fiatal facsmete mintegy hajtva lesz s fejlődése nem lesz oly edzett, mint azt egy életerős fánál látni szeretjük.

Ily esetekben tehát nekünk is inkább a késhez, mint a trágához kell nyulnunk.

A kés pedig három irányban kell használnunk, a mint a fa fejlődését, alakítását, avagy annak termékenységét kívánjuk előmozdítani.

Mindegyikről van mondanivaló, azért vegyük őket sorjában.

A fiatal facsmetéknél a főcél az, hogy azok részben a viszontagságokkal, mint szelek, zivatarok s. a. t. megküzdni képesek legyenek, részben pedig, hogy a gyümölcs elhelyezkedésére minél több és alkalmasabb helyet nyujtsanak.

Ha a facsmetét egészen szabadjára hagynók, alkalmas viszonyok közt sokkal több hajtást fejlesztenének, mint a mennyire szükségünk van; sőt e hajtások is oly mérvben hosszabodnának, a milyenben az nem kívánatos. Kapnának tehát egy oly torzonborz fát, mely összes erejét a felesleges hajtásokra pazarolta.

Igy tehát maga az okszerűség követeli, hogy a kés, mint nyesező eszközt a kezünkbe vegyük. Kiszemeljük ugyanis legelsőbbben a közép, vagyis az ugynevezett vezérhajtást, melyet többszöri visszakurritással minél izmosabbra növelünk. Nagyon téves nézet az, hogy a vezérhajtást nem szabad bántani s a ki ilyképpen tesz és gondolkozik, az könnyen meg is járhatja, mert vezérhajtása vékonyan és erőtlenül fel fog nyurgulni olyannyira, hogy a később képződött fakoronát önállóan fenntartani nem lesz képes és örökösen támaszkodó karóra leend szüksége. Mindig jegyezzük meg magunknak azt, hogy a vezérhajtás visszavágása által a törzs önállóságát kívánjuk biztosítani.

A facsmetékek elengedhetetlen gondozásához tartozik az is, hogy semmi áron sem szabad megtérnünk, hogy a kinyuló ágacskák lecsüngő irányban felődjének. Van ugyanis némely válfaj majdnem minden gyümölcsfánél, melyek az ilyen lecsüngésre különös hajlandóságot mutatnak. Így például az almánál az ugynevezett: Sárga Belle fleure; a körténél: Hardempont izletese; a nyári baracknál az Ananasz barack; ezeknél meg azáltal kell eme kevésbé jó sajátást ellensúlyozni, hogy a hajtások végeit mindig belső és soha külső szemre ne messük; amugy is a legtöbb fa a termés súlya következtében, idősebb korában vízszintes, sőt mondhatnám lecsüngő alakot nyer.

De ha már elmondottam, hogy a fák ilyen lecsüngése nem kívánatos, azzal sem kívánok adós maradni, hogy miért van ez így?

A megfigyelő tudomány alapján ismeretes azon szervi életműködés, mely a növényi fejlődést eszközölni van hivatva. Ezen táplálkozás pedig úgy történik, hogy a *sejtnevedv* a gyökerek által felvétetvén, a véghajtásba siet, hogy azt *képző* nedvvé változtatva, keringési útját visszafelé megehesse. De azt is tudjuk, hogy a sejtnevedv csak fölfelé törekszik, oldalirányban már ritkábban, ívalakban meg még kevésbé. Így tehát a lecsüngő ágak legkevésbé lévén táplálva, erőt és termékenységet kifejtteni képtelenek.

De az ily lecsüngő ágaknál legtöbbször azt is fogjuk tapasztalni, hogy nem tudunk az örökös fakadozó vízajtások ellen kellően védekezni; amennyiben nedvkerítés alkalmával a megakasztott áram a legközelebb eső összes szemeket olyképpen hízalja fel, hogy azokból egész csoportosan törnek a vízajtások elő.

Igen jó hatással szokott lenni a fiatal facsmetékekre az is, ha annak gyökereit időközönként szellőztetjük. Nem is gondolná az ember, hogy ezen teljesen egyszerű eljárásnak a facsmetékeire milyen hasznos befolyása van s a gyökerekhez jutott levegő mily előnyösen segíti a facsmetékek fejlődését elő. Magától értetődik, hogy itt is a jó hatás mindig a megfelelően keresztülvitt eljárástól függ. Így a facsmete aljának első sorban is fű és gazmentesnek kell lenni, továbbá apró rögökben célszerű azt felporhanyítani s így a levegő szabad befolyásának mintegy utat nyitani.

A legjobb eljárások közé tartozik az, ha ilyen szellőztetésekor a következőképpen járunk el: A föld rögösen felásva lévén, 48 órán át a levegő és meleg szabad hozzájárulásának kitéve marad, ezután jól összeérett komposzt-

trágával az alját beterítjük s ha több napon át eső nem esnék, úgy minden egyes fát derekasan megöntözünk. Így aztán a fiatal facsmete gyökerei első sorban is szellőztetve lettek; de másrészt az átlúgozott komposztrágája is oly mérvben visz alkalmas tápanyagokat a gyökerekhez, a mi viszont az erőteljes fejlődést s izmos gyarapodást elmaradhatlanul eszközöli.

(Bar.-Szabolcs.)

Liebbald Béni.

T Á V I R A T O K.

— **Spanyol dolgok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Madridban a regens királynő egy dekretumot irt alá, melyben elrendeli a tartományi tanácsok választását. Tegnap minisztertanács volt; a határozatokat azonban titokban tartják.

— **A hőség áldozatai.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisban a hőség gyenge csökkenése dacára tegnap nyolc haláleset fordult elő napszúrás következtében. Valamennyi lap tetszéssel fogadja Cavaignac hadügyminiszter parancsát, hogy a nagy hőség tartamára szüntessenek meg minden katonai menetelést és gyakorlatot.

— **Miniszterek izzadása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Thun Leo miniszterelnök, *Bärnreuter* és *Kaizl* osztrák miniszterek ma reggel Bécsből Budapestre érkeztek. Tizenegy órakor a miniszterelnöki palotába mentek a miniszterek, hol a konferencia megkezdődött. A konferencián *Bánffy* Dezső miniszterelnök *Dániel* Ernő, *Lukács* László és *Darányi* Ignác miniszterek vesznek részt.

— **Thun kontra Bánffy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A „Neue Frie Presse“ mai esti lapja szerint Thun osztrák miniszterelnök határozottan ellenzi *Bánffy* ama kívánságát, hogy a reichsráthot összehívják. Ha mégis ez megtörténik, a reichsráthnak nem lesz egyéb teendője, mint új kvótaküldöttség választása.

— **Elhunyt főrend.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Uzovics* Pál, a főrendiház tagja, Petőfalván e hó 20-án meghalt.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai huzásán százezer koronát nyert a 94780 számú sorsjegy. Harmincezer koronát nyert a 86992 számú sorsjegy; huszezeret pedig a 97775 számú sorsjegy.

— **A gazdasági kiegyezés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből távirják, hogy a „Times“ bécsi tudósítója meginterjuvotta a gazdasági kiegyezés dolgában *Kossuth* Ferencet és egy kormánypárti képviselőt, kinek nevét azonban nem mondja meg. Mindkettő megegyezik abban, hogy a kiegyezés most az egyszer még létrejön, de 1902-ben, vagy legkésőbb tíz év múlva a vámsorompókat felállítják Ausztria és Magyarország között. *Kossuth* reméli, hogy a gazdasági különválás magával vonja az Ausztriától való politikai különválást a personal-unió alapján; míg a kormánypárti képviselő a politikai egységet fenntartandónak véli.

— **Öngyilkos színész.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Máramaros-Szigeten állomásozó debreceni szintársulat egyik tagja, *Rubos Árpád* öngyilkossági kísérletet követett el, mivel menyasszonya, *Serfőzy Zseni* mulató kedvéért szemrehányásokkal illette.

— **Az osztrák zűrzavar.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Prágából jelentik szemben a bécsi obstrukciós lapok hireivel, hogy az osztrák politikai életben új irány kezdődik. A „Narodny Listy“ illetékes információk alapján kijelenti, hogy mindezen híresztelés alaptalan; a nyelvrendeleteket nem szüntetik meg, sőt ellenkezőleg a cseheknek a rendelet által biztosított jogai a leghatározottabban érvényben maradnak s a reichsrathi választások revízióját sem viszik keresztül. A jubiléris esztendőben semmi más kérdéssel nem foglalkoznak most, mint a Magyarországgal való kiegyezéssel.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —
Bpest, aug. 24.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 8.38; későbbi szállítás: — — —
Tengeri, júliusra: 4.46; őszre: 5.52. — *Rozs*, őszre: 5.08. — *Zab*, őszre: 5.38.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 359.80. — Magyar hitelrészvény: 396.50. — Államvasut: 359.75.

Szerkesztői üzenet.

Deér. Mivel már hónapok óta nem lehetett a mi kedvelt tárcáinkhoz a redakcióban szerencsénk, ez uton gratulálunk a századik tárcához.

Laptulajdonos	Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV	PLEININGER FERENC
	TAIZS JÓZSEF
	kiadó.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Monostor község tulajdonát képező

korcsmaház

összes melléképületeivel és egy hold kert, az 1898. évi augusztus hó 28-án d. e. 8 órakor Monostor község irodájában megtartandó nyilvános árverésen, az 1899. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek Monostor község előljárásiánál megtekinthetők.

Kelt Monostoron, 1898. évi augusztus hó 16. napján.

Az előljáráóság.

A pécsi nyilvános 3 osztályu Porges-féle felső kereskedelmi iskola

jövő (24-ik) tanéve f. év szeptember hó 1. napján nyilik meg.

Ez az intézet az ország többi felső kereskedelmi iskoláival (akadémiákkal) teljesen egy rangban áll és a végzett növendékek az érettségi vizsgálat letételével az egy évi önkéntesi jog kedvezményében részesülnek.

A beiratások az intézet helyiségében Pécsen (Kossuth-utca 5. sz.) történnek f. é. augusztus hó 31-től kezdve.

Ugyanott folynak a beiratások

a nyilvános polgári fiu-iskolába,

mely Pécs sz. kir. város segélyezése mellett nyilt meg.

Bővebb felvilágosítást nyujt

az igazgatóság.

Pécsen, 1898. évi augusztus hó.

8276. szám.

Tkv. 1898.

HIRDETMEYNY.

Maráza községnek telekkönyvi betétei az 1886 évi XXIX. az 1889: XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánoságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. törvénycikk 5-ik és 6-ik §-aiban és az 1891. XVI. törvénycikk 15-ik paragrafusának a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-ai és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig a kik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889 évi. XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből kereseteket hat hónap alatt, vagyis **az 1899. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. Hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az **1899. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. Hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1899. évi február hó 28-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére küldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetiek a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A pécsvárad kir. jbiróság, mint tkvi hatóság 1898. évi július hó 28-ik napján.

Szikrai Odo

kir. aljárásbiró.